

Inhoudsopgave

Terugblik Members Assembly

Moties glastuinbouw,
landbouwdieren en sociaal en fair

Inspiratie

Update Jan en Susan voor
landbouwcertificering

Programma en aanmelding:
Licentiehoudersbijeenkomst
22 september

Demeter zoekt nieuwe
bestuursleden

Programma en aanmelding:
Jaarcongres over biodynamisch
en gezondheid 18 november

De Demeter weken komen eraan

Mutaties

Colofon

*Christoph Simpfendörfer vormt samen
met Alysoun Bolger de directie van BFDI*

Terugblik Members Assembly

Waar de Members Assembly van de nieuwe Biodynamic Federation Demeter International (BFDI) deze zomer in Chili bijeen zou komen, hebben alle presentaties en discussies dit jaar vanwege corona online plaatsgevonden.

In totaal namen in de week van 22 t/m 25 juni meer dan 200 deelnemers uit 36 landen deel aan de vergaderbijeenkomsten. Vanuit Stichting Demeter hebben we naast alle plenaire sessies meegedaan aan de sessies over de moties, en de marketingssessies. Technisch en qua uitwisseling was het zonder meer een geslaagde 'bijeenkomst' al misten sommigen wel het fysieke contact en de excursies die gewoonlijk aan de Members Assembly voorafgaan. Voor het eerst konden dus ook biodynamische verenigingen en onderzoeksinstituten deelnemen die niet betrokken zijn bij de certificering van Demeter bedrijven en producten, maar die wel aangesloten zijn bij de nieuw gevormde Federatie. Voor Nederland was vooral de discussie over de voorgenomen nieuwe normen voor de glastuinbouw van groot belang.

Check de lijst boerderijwinkels!

In een special over korte ketens van het blad Dynamisch Perspectief dat dit najaar uitkomt, wordt ook een lijst opgenomen met alle boerderijwinkels van onze licentiehouders. Wij leveren deze gegevens aan vanuit onze database. Heeft u een boerderijwinkel, kijk dan op onze website of uw gegevens kloppen, zo niet geef dat zo spoedig mogelijk door aan Joke Doorschodt: info@stichtingdemeter.nl
Dan komt u goed in de lijst te staan.

Online vergaderen tijdens de Members Assembly

MOTIES GLASTUINBOUW, LANDBOUWDIEREN EN SOCIAAL EN FAIR

Nieuwe procedure voor vaststellen normen

De procedure voor de moties is anders dan voorgaande jaren omdat er eerst brede discussies zijn georganiseerd over alle moties. De moties worden na verwerking van de commentaren door het Standards Committee (SC) als totaalpakket in stemming gebracht. Dus niet meer per motie. Tijdens de Members Assembly (MA) zijn drie digitale sessies gehouden, om alle betrokkenen de kans te geven om inbreng te hebben en met elkaar uit te wisselen. Deze aangepaste moties worden 15 juli aan de landen beschikbaar gesteld en vervolgens wordt er digitaal gestemd (15 september). Daarna volgt natuurlijk nog de goedkeuring door onze voorwaardencommissie DVC en het traject om deze moties te vertalen naar het Nederlandse handboek. Deze moties worden voor 1 juni 2021 opgenomen in het Nederlandse handboek. Het zijn in totaal ca. 20 moties waarvan een meerderheid kleine wijzigingen en/of aanvullingen betreft.

Hieronder worden de voor ons meest relevante moties toegelicht

Teelt onder glas / plastic (glastuinbouw)

Er lag een motie ter bespreking die grote consequenties heeft voor Demeter glastuinbouw. We werden enigszins overvallen door de motie die uitgaat van 100% duurzame energie, verbod op toevoegen van CO₂ en 20% biodiversiteit. Namens Demeter Nederland heeft Leen Janmaat dan ook een tegenvoorstel gepresenteerd, waarbij de inbreng van de telers in een werkgroep centraal staat alvorens tot aanpassingen te komen. Dit voorstel is aangenomen en er worden voorbereidingen getroffen om tot deze werkgroep te komen. In de tussentijd zijn we in Nederland al bezig met de Demeter glastuintelers om verder te ontwikkelen. Een afspraak op de bedrijven met de Demeter Voorwaarden Commissie is uitgesteld wegens corona maar zal nu op korte termijn worden gearrangeerd. *Er komt op korte termijn al wel een motie in stemming, maar die zal focussen op verhogen eis biodiversiteit (20%) voor de glastuinbouw en zal een ruime overgangstijd (5 jaar) kennen voor bestaande telers. Deze is bedoeld om ook de nieuwe aanvragers, met name ook in Zuidelijke landen, meer te laten aansluiten bij de principes van Demeter.*

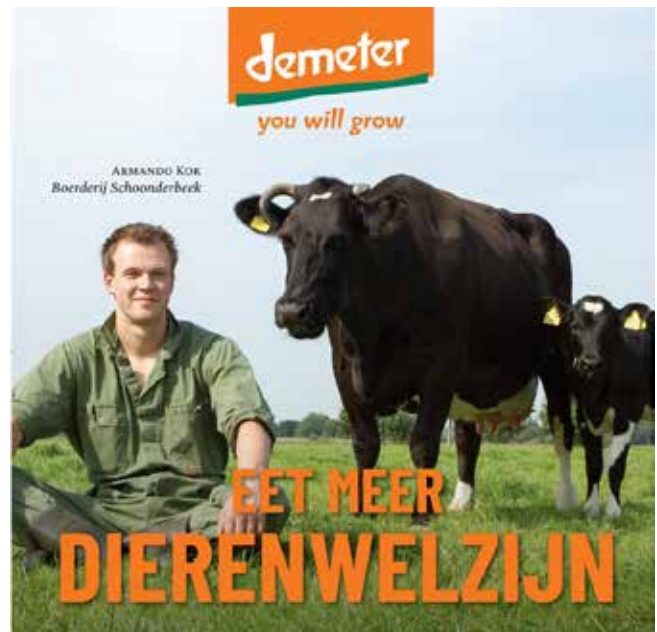
Hieronder de belangrijkste onderwerpen die naast biodiversiteit - waar dus al wel een norm voor gaat worden aangenomen - verder aan de orde komen bij de Demeter-normontwikkeling en waarover we in Nederland en internationaal tot aanscherpingen moeten proberen te komen

- 1. Energie** in huidige voorstel vormt CO₂ neutrale productie van kasproducten het vertrekpunt. Elektriciteit wordt opgewekt uit duurzame bronnen zoals wind- en zonne-energie. Alleen bedrijven die warmte uitsluitend gebruiken voor het vorstvrij houden (5 °C) van de kas of tunnel mogen bij uitzondering gebruik maken van fossiele energie.
- 2. CO₂** gebruik zal een onderwerp voor discussie gaan vormen, in de meeste verwarmde kassen wordt nu CO₂ als restproduct van de WKK (warmte kracht koppeling) installatie gebruikt.
- 3. Bodemgezondheid** wordt verzorgd door passende vruchtwisseling en gebruik van mest die bodemleven ondersteunt. Grondstomen kan alleen met ontheffing waarbij de producten van opvolgende oogst niet als Demeter verkocht mogen worden.

Met de bestaande groep Demeter glastuinders in verwarmde kassen zal hierover meningen worden gevormd. Maar ook tuinders met een onverwarmde kas of met tunnels kunnen hierover hun mening inbrengen. De contactpersoon bij stichting Demeter is Leen Janmaat bereikbaar via leenjanmaat57@gmail.com of 0629805385. Alle reacties zijn welkom.

Het houden van dieren op een biodynamische boerderij

Bij het verplicht hebben van dieren op de boerderij (al dan niet met een samenwerkingsovereenkomst) is er een uitzondering mogelijk voor meerjarige teelten en voor "market-gardens". Het is nog niet helemaal duidelijk hoe de definitieve motie eruit gaat zien, omdat er nog discussie is over de definitie voor is de term "market-garden" en ook of we vast moeten houden

Dieren op de boerderij vormen belangrijk thema voor Demeter

aan herkauwers of dat in de toekomst de term landbouwdieren gebruikt gaat worden, waar dan ook bv. varkens en kippen onder vallen.

Omdat dit nog niet is uitgekristalliseerd is het goed mogelijk dat deze motie vooralsnog wordt uitgesteld.

Ondertussen is BFDI is betrokken in een Europees project 'Pathways' met als doelstelling verduurzaming in de veehouderij en de bijdrage aan de voedselketen en aan het dierenwelzijnsaspect. De biodynamische landbouw is daarbij een voorbeeld en belangrijke weg. Dit hangt ook samen met de 'Farm to Fork Strategy' van de Europese Commissie.

Volledig recyclebare plastics toegestaan tot 1 januari 2024

Vorig jaar is er een stap gezet om plastic voor de verpakking van groenten en fruit uit te bannen. Er was een voorlopige vrijstelling voor composteerbare plastics maar deze is voor verpakking van groenten en fruit nu aangevuld met volledig recyclebare plastics. Beiden tot 1 januari 2024.

Norm gebruik proceswater

Het gebruik van proceswater bij landbouw gerelateerde activiteiten zoals wassen en schonen product was nog niet expliciet geregeld in de normen, terwijl er wel vragen rezen over het gebruik van dit proceswater. Zover nu bekend voldoen onze bedrijven binnen de wet- en regelgeving aan deze eisen.

Er is een verbod op het gebruik van UV-straling bij het hergebruik van proceswater.

Sociaal en Fair

Tijdens de Members Assembly was er veel aandacht was voor sociaal & fair. Een meerderheid heeft ingestemd om hiervoor aan nieuwe normen te werken. Dat hier nu echt voortvarend aan gewerkt moet worden is mede ingegeven door problemen in Zuid Spanje met naleving sociale standaarden

INSPIRATIE

Weekspreukenboekje

Michiel Rietveld en Truuska Maria Kemper hebben elkaar decennia voor het slapen de weekspreuken van Rudolf Steiner uit 1912 voorgelezen. Nu hebben ze deze weekspreuken vertaald en aangescherpt vanuit het gezichtspunt dat ze de "dans" in de oorspronkelijk Duitse taal als leidend hebben genomen.

Ze merkten hoe exact deze spreuken een harmoniserende werking hebben tussen de natuur- en seizoen beleving buiten je en de opgeroepen stemming, dan wel uitdaging binnen de eigen Ziel.

Het met foto's geïllustreerde boekje is voor 20 euro exclusief verzendkosten te bestellen bij info@michielrietveld.nl

Jan de Wit neemt voorlopig taken Susan over

Update Jan en Susan voor landbouwcertificering

We hebben in een vorige info een bericht gestuurd dat Susan van 't Riet voor langere tijd is uitgeschakeld wegens ziekte. We hebben goede hoop dat ze de komende maanden zal herstellen, maar moet daarvoor tijd en rust nemen. Gelukkig hebben we Jan de Wit bereid gevonden om tot het einde van het jaar een groot deel van de taken van Susan over te nemen. Jan werkt sinds dit jaar als zelfstandig adviseur, met name gericht op zijn langjarige kennis als adviseur bij het Louis Bolk Instituut voor met name biologische en biodynamische dierhouderij. Hij is al jaren verbonden aan Demeter als een gewaardeerd lid van onze voorwaardencommissie.

Zijn mailadres is:

jan@stichtingdemeter.nl

Programma en aanmelding: Licentiehouders- bijeenkomst 22 september Antropia

U kunt zich nog tot uiterlijk 1 september aanmelden voor de licentiehoudersbijeenkomst. Aanmelding is wel echt verplicht omdat we vanwege de corona maatregelen moeten kijken naar de inrichting van de zaal en presentaties. Enerzijds zullen we verantwoording afleggen voor het werk van Stichting Demeter en onze plannen voor de komende jaren voorleggen. En anderzijds willen we ook inzicht geven in de veranderde structuur van Demeter Internationaal. Programma is vervroegd van oorspronkelijk aanvang 15.00 uur naar 13.30 uur tot 17.00 uur met aansluitend een lichte maaltijd.

Voorzitter Stichting Demeter Jan Schrijver

Dit hebben we gedaan voor mensen die zich ook willen inschrijven voor de bio-borrel die ditmaal in Utrecht wordt gehouden.

Toegang voor licentiehouders is gratis. Aanmelden uiterlijk voor 1 september bij: info@stichtingdemeter.nl met naam en bedrijfsnaam.

Demeter zoekt nieuwe bestuursleden

Vanwege het verstrijken van de termijnen voor enkele bestuursleden zoeken we versterking. Heeft u belangstelling om vanuit een bestuurlijke functie mee te denken/werken aan de verdere borging, ontwikkeling en promotie van het Demeter keurmerk meldt u zich dan aan bij bert@stichtingdemeter.nl

PROGRAMMA EN AANMELDING: JAARCONGRES BD/DEMETER 18 NOVEMBER, ANTROPIA

De ordenende levensprocessen achter onze gezondheid

Wat is de betekenis van de biodynamische landbouw en voeding in het licht van de actuele crises, op het gebied van gezondheid, natuur en landbouw? Wat kan biodynamische voeding de mens bieden en wat zijn in de BD-sector de belangrijkste onderzoeksvragen en uitdagingen voor de komende jaren?

Om het leven en gezondheid te begrijpen moeten we voorbij het uitsluitend stoffelijke denken, naar de levensprocessen zelf, naar de ordenende principes die een plant, een dier en een mens het vermogen geven in samenhang te blijven functioneren. Om daar meer kennis van te hebben gaan we met gerenommeerde denkers en wetenschappers in- en uitzoomen op het levende principe achter onze voeding.

Thema's en sprekers:

Het zelfherstellend vermogen en het microbioom van mens en plant.

- **Arie Bos**, ex-antroposofisch huisarts, docent wetenschapsfilosofie UMC Utrecht en auteur van vele artikelen en boeken over gezondheid en de relatie tussen lichaam en geest

Wat weten we van het microbioom van de bodems en van de interactie tussen micro-organismen met de plant? Wat betekent dat voor de wijze van veredeling en daaraan gekoppeld onze humane weerstand en gezondheid?

- Hoogleraar plantmicrobe interacties, Prof. **Dr. Corné Pieterse** UvU | Co-referent Emeritus Professor **Edith Lammerts van Bueren**

Humane gezondheid in relatie met de gezondheid van onze ecosystemen. Is een op regionale basis georganiseerde kringlooplandbouw een voorwaarde om nieuwe pandemieën te voorkomen?

- Patholoog, verbonden aan virusonderzoek Erasmus MC, **Prof Dr. Thijs Kuiken**

Onderzoekresultaten naar kwaliteit van biodynamische voeding, een overzicht

- Paul Doesburg

Melk en allergieën. Zijn er verschillen tussen gangbare, rauwe en/of biodynamische zuivel?

- Ton Baars

Biodynamische landbouw en de vitale rol van preparaten

- Isabel Duiniveld en Ruud Hendriks

Anders kijken naar waterkwaliteit

- Joost van Der Cruijssen van waterschap de Dommel

Vanwege de corona-maatregelen kunnen we maar een beperkt aantal kaarten aanbieden. Plaatsing op volgorde van binnenkomst.

Deelname aan congres € 85 (incl. BTW) en € 65 voor leden BD Vereniging en Demeter licentiehouders (inclusief biologische lunch).

Het congres zal ook **online** worden aangeboden met mogelijkheid om vragen te stellen aan inleiders via chatfunctie. Hiervoor vragen we een bijdrage voor de inloggegevens van € 25.

Inschrijving voor deelname congres of online deelname via mail aan Joke Doorschodt, info@stichtingdemeter.nl met uw naam en bedrijfsnaam en vermelding of u lid BD Vereniging of licentiehouders bent voor deelname of online-deelname.

Voor volledige tekst over programma en inschrijving
www.stichtingdemeter.nl

Dit congres wordt georganiseerd door Stichting Demeter in samenwerking met de BD-Vereniging en Aeres Warmonderhof.

DEMETER WEKEN KOMEN ERAAN!

In de **weken 40 en 41** worden in de biologische speciaalzaken Demeter weken georganiseerd. Vanuit onze Stichting maken we daarvoor geschreven portretten met beelden en korte filmpjes gebaseerd op de internationale campagne **You Will Grow**. Deze gaan we inzetten voor onze social media, facebook en Instagram, waar we wekelijks duizenden bezoekers hebben. Verder komen er portretten in het Demeter magazine dat verspreid wordt in en rond de biologische winkels, voor onze Demeter Monitor die eind september zal verschijnen en ook de winkelketens zullen er in hun eigen bladen en winkels aandacht aan besteden, met ook speciale acties met producten.

‘You will Grow’ is een belofte dat je met de aankoop van producten met Demeter keurmerk uit de biodynamische landbouw bijdraagt aan je eigen vitaliteit, en aan de groei van een landbouwmethode die onze natuurlijke hulpbronnen in stand houdt in plaats van vernietigd. Hiernaast een nieuw voorbeeld over hoe dit er op posters uit gaat komen te zien.

COLOFON

Bestuur Stichting Demeter

Voorzitter Jan Schrijver, BD-tuinder in Sint Maarten

Penningmeester Rudi Gerding, Natuurvoedings-winkelier in Zeist

Erwin Crombags, Kwaliteitsmanager Zuiver Zuivel bij Weerribben Zuivel BV | Ronald van Marlen, Eigenaar NaNa Bio Bv en Timeli; Oprichter Organic Business Leadership Academy | Elze Lia Visser-Westerweele, BD-fruitteler in Ingen (Gld) | Daniël Povel, Directeur Triodos Investment, Triodos Bank

Toehoorders Luc Ambagts en Maria Inckmann (BD Vereniging)

Bureau Stichting Demeter

Bert van Ruitenbeek: Directeur en PR zaken

Susan van 't Riet: Certificering Landbouw (wordt wegens ziekte vervangen door Jan de Wit)

René Heusschen: Certificering Handel en Verwerking

Joke Doorschodt: Secretariaat en Financiële administratie

Demeter Voorwaarden Commissie (DVC)

Voorzitter René Dijkstra, Adviseur bedrijfsprocessen

Jan de Wit, Senior Onderzoeker Duurzame Veehouderij, Markt & Economie

Martijn Schieman, BD-akkerbouwer | Huib Bor, BD-melkveehouder | Marion Schoenmakers, Projectleider Collegiale Keten | Jan Weijssenveld, BD-tuinder Het Groene Weten | Gerdien Kleijer, Management & Advies rondom landbouw, voeding en gezondheid | Christianne de Kort, Medewerker kwaliteit bij Udea

Demeter Licentie Commissie (DLC)

Voorzitter Peter Jacobs, Zelfstandig ondernemer en werkzaam bij Zonnemaire Biol. Bakkerij Ad van der Westen BV

Yuri Blanken, Directeur Drentse AA zuivel | Jaap de Vries, Beleidsmedewerker bij KCB en voormalig directeur SKAL | Digni van den Dries, BD-akkerbouwer | Hilly Speelman, BD-boerin Pluimveebedrijf Boerveenshof | Piet Korstanje, Internationale Vakgroep BD-fruittelt | Trista Roodbol, BD-melkveehouder bij Kaasboerderij Noorderlicht

Collegiale Toetsing en Cursussen

Petra Derkzen, Coördinatie Collegiale Toetsing

Leen Janmaat, Coördinatie cursussen omschakeling en voedingskwaliteit en sectorontwikkeling

MUTATIES

Nieuwe Aspiranten Landbouw

- De Regte Heijden, melkveebedrijf
- Eureka Fruit BV, blauwe bessen bedrijf
- F.H.A. Lankhorst VOF, melkveebedrijf
- Noorderbos, met fruittelt
- Westers VOF, Akkerbouw bedrijf

Nieuwe Licentiehouders Handel & Verwerking

- Hagranop BV met handel in diverse groenten
- Noble-House BV handel in rode wijnazijn

Nieuwe Certificaten Landbouw

- Dennehoeve, gemengd bedrijf met akkerbouw en pluimvee
- BakkerBio, akkerbouwbedrijf met als specialisatie bloemkool
- J.A.M. van Dam en S.M.J. van Dam-Bosman met een melkvee bedrijf

Nieuwe Demeter Producten

- BioNico BV met rode en witte wijn
- De Noorderhoeve met eieren
- Joannesmolen BV met appel kerst muesli
- Noble-House BV met rode wijnazijn
- Pluimveebedrijf Boerveenshof met eieren

Opzeggingen Demeter licenties

- Heerlijkheid Mariënwaerd i.v.m. geen productie van Demeter kaas meer
- De Kaampies i.v.m. geen levering meer van gras aan Hansketien

Contact Stichting Demeter

Stichting Demeter

Diederichslaan 25 d

3971 PA Driebergen

T: 0343-522355

E: info@stichtingdemeter.nl

W: www.stichtingdemeter.nl

IBAN:NL06.TRIO.0212480758

KvK: 30172436

BTW: 81098150B01

Doet u mee aan United Economy? Wij wel. Mocht u in United's willen afrekenen, neem contact op met Joke Doorschodt.